

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจทัศนคติเชิงประเมิน ของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียนต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทย ระดับ 1 และระดับ 2 โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ตัวอย่างประชากร

ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) ดังนี้

1. ครูอาสาสมัคร มี 3 กลุ่ม คือ

1.1 ครูอาสาสมัคร ภาคฤดูร้อน จากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 11 คน แบ่งเป็นระดับ 1 จำนวน 5 คน ระดับ 2 จำนวน 6 คน

1.2 พระสงฆ์ ผู้สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย กลุ่มต้นในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เปิดสอนภาคฤดูร้อน 6 แห่ง เป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 12 รูป แบ่งเป็น ระดับ 1 จำนวน 6 รูป และระดับ 2 จำนวน 6 รูป

1.3 ครูอาสาสมัคร ผู้สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย กลุ่มต้นในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เปิดสอนภาคฤดูร้อน 6 แห่ง เป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 12 คน แบ่งเป็นระดับ 1 จำนวน 6 คน และระดับ 2 จำนวน 6 คน

2. กรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เปิดสอนภาคฤดูร้อน 6 แห่ง จำนวน 17 คน แบ่งเป็นระดับ 1 จำนวน 8 คน ระดับ 2 จำนวน 9 คน

3. นักเรียนในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ภาคฤดูร้อน มี 2 กลุ่ม คือ

3.1 นักเรียนระดับ 1 โดยใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 92 คน

3.2 นักเรียนระดับ 2 โดยใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 85 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แผนการสอนตามหน่วยเนื้อหาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 1 และระดับ 2
2. แบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินคุณภาพแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 1 และระดับ 2 แบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ
 - ชุดที่ 1 แบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินของครูอาสาสมัคร ภาคฤดูร้อน จากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ชุดที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินของพระสงฆ์และครูอาสาสมัคร จากโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยกลุ่มต้น
 - ชุดที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเชิงประเมินของกรรมการโรงเรียน พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา
3. แบบวัดความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ของเด็ก ระดับ 1 และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยของเด็กระดับ 2
4. แบบวัดความพึงพอใจของเด็กระดับ 1 และระดับ 2 ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการสอน
5. แบบวัดความพร้อมและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ของเด็กระดับ 1 และระดับ 2
6. แบบวัดความพึงพอใจของเด็กระดับ 1 และระดับ 2 ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ครูอาสาสมัคร จากคณะครุศาสตร์ ทั้งระดับ 1 และระดับ 2
 - 1.1 นำแบบวัดความพร้อมและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ชุดที่ 2 ให้เด็กทำก่อนทดลองใช้แผนการสอน (Pre-test) ได้รับข้อมูลคืน ดังนี้

ระดับ 1	ได้รับข้อมูลคืน 92 ชุด	คัดเลือกล้วนที่ไม่สมบูรณ์ออก 79 ชุด คงเหลือข้อมูลที่สมบูรณ์ 13 ชุด คิดเป็นร้อยละ 14
ระดับ 2	ได้รับข้อมูลคืน 85 ชุด	คัดเลือกล้วนที่ไม่สมบูรณ์ออก 11 ชุด คงเหลือข้อมูลที่สมบูรณ์ 74 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87
 - 1.2 นำแผนการสอนระดับละ 26 แผนไปใช้
 - 1.3 ให้เด็กทำแบบวัดความพร้อมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

และวัฒนธรรมไทย ชุดที่ 1 และแบบวัดความพึงพอใจ หลังการทดลองใช้แผนการสอน แต่ละแผน ได้รับข้อมูลคืน ดังนี้

ระดับ 1 แบบวัดความพร้อมทางทักษะภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ได้รับข้อมูลคืน 92 ชุด คัดเลือกส่วนที่ไม่สมบูรณ์ออก 79 ชุด คงเหลือข้อมูลที่สมบูรณ์ 13 ชุด คิดเป็นร้อยละ 14 ส่วนแบบวัดความพึงพอใจจากจำนวน 6 วัด ได้รับข้อมูลคืน 1 วัด และวัดความพึงพอใจเด็กเป็นบางแผน

ระดับ 2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ได้รับข้อมูลคืน 85 ชุด คัดเลือกส่วนที่ไม่สมบูรณ์ออก 11 ชุด คงเหลือข้อมูลที่สมบูรณ์ 74 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87 ส่วนแบบวัดความพึงพอใจ จากจำนวน 6 วัด ได้รับข้อมูลคืน 1 วัด และวัดความพึงพอใจเด็กเป็นบางแผน

1.4 กรอกแบบสอบถามหัตนะเชิงประเมินแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย หลังการสอนแต่ละแผน

1.5 นำแบบวัดความพร้อมและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ชุดที่ 2 ให้เด็กทำหลังทดลองใช้แผนการสอน (Post-test) ได้รับข้อมูลคืน จำนวนเท่ากับข้อ 1.1

2. แจกแบบสอบถามให้ครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียน ทำทั้งหมด จำนวน 58 ชุด เป็นแบบสอบถามระดับ 1 จำนวน 29 ชุด ได้รับคืน 25 ชุด และเป็นแบบสอบถามระดับ 2 จำนวน 29 ชุด ได้รับคืน 27 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิจารณ์มาตรฐานตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด
2. แจกแจงความถี่ของคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในตารางและความเรียง
3. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร และกรรมการโรงเรียน ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ในโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เกี่ยวกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของแผนการสอน แล้วนำค่าคะแนนมาหาค่ามัธยฐานและหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมด จากแบบสอบถามความคิดเห็นของครูอาสาสมัครและพระสงฆ์ ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ในโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มาเสนอในรูปแบบตาราง และความเรียง

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงลำดับปัญหาและข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ตามลำดับแผนการสอน

6. นำข้อมูลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ของนักเรียนในแต่ละแผนการสอนมาคำนวณค่า Z แล้วเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

7. นำข้อมูลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย มาวิเคราะห์ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของผลต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบ ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ Z -test แล้วเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุ 37-42 ปี เป็นครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทุกคนมีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นปีแรก และเป็นครูอาสาสมัคร จากโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นพระสงฆ์และฆราวาส จำนวนเท่ากัน มีประสบการณ์การสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยระดับ 1-2 ส่วนกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่ทำหน้าที่ช่วยงานทั่วไปในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ผลการวิจัยที่เป็นที่คณะเชิงประเมินแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทยระดับ 1 และระดับ 2 โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน แบบฝึกทักษะการวัดผลและประเมินผล ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และครูอาสาสมัคร ซึ่งเป็นพระสงฆ์และฆราวาส จากโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเมินผลเหมือนกันว่า มีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ครูอาสาสมัครทั้งพระสงฆ์และฆราวาส จากโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้ประเมินผลความเข้าใจในแผนการสอนว่า มีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ส่วนกรรมการโรงเรียนได้ประเมินสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย จุดประสงค์ทั่วไปของแผนการสอน หน่วยเนื้อหา ภาพรวมของกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะทั่วไปของแบบฝึกทักษะ วิธีการวัดและประเมินผล ว่ามีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย
ระดับ 1 และระดับ 2

2.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับแผนการสอนภาษาไทยและ
วัฒนธรรมไทย ระดับ 1

ครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบปัญหาและได้ให้ข้อเสนอแนะหลังการทดลองใช้แผนการสอน
ดังนี้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
การสอนบางเรื่องสอนได้ไม่ตรงตามแผน เพราะเด็กฟังภาษาไทยไม่เข้าใจ ทำให้ มีปัญหาเมื่อจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องหรือ นิทาน	ควรจัดอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ครูอาสาสมัคร ก่อนที่จะไปสอนเด็ก จัดทำอุปกรณ์การเล่าเรื่อง
เด็กเห็นภาพ แต่บอกชื่อภาพเป็นภาษาไทย ไม่ได้	
บางแผนมีแบบฝึกหัดมากเกินไป และมีภาพ บางภาพไม่ชัดเจน	ลดแบบฝึกหัดหัดและวาดภาพให้ชัดเจนขึ้น

ครูอาสาสมัคร ทั้งพระสงฆ์และฆราวาส จากโรงเรียนพระพุทธศาสนา
วันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบปัญหาและได้ให้ข้อเสนอแนะหลังการอ่านแผนการสอน
ดังนี้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
เนื้อหาไม่สอดคล้องกับชื่อหน่วยเนื้อหาและมี เนื้อหามากเกินไป	ควรปรับชื่อหน่วยเนื้อหาให้สอดคล้องกัน และปรับเนื้อหาให้พอเหมาะกับเวลา
แบบฝึกหัดหัดมีมากเกินไป	ลดแบบฝึกหัดหัดให้น้อยลง
คำสั่งในแบบฝึกหัดหัดไม่ชัดเจน เด็กไม่รู้จัดผลไม้เมืองไทยและภาพบ้านไทย	ปรับคำสั่งในแบบฝึกหัดหัดให้ชัดเจนขึ้น ควรสอนผลไม้ในท้องถิ่น

กรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา
พบปัญหาและได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ดังนี้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
ความพร้อมของเด็กไม่เท่ากัน	ควรวางแผนสำหรับเด็กที่มีความพร้อมต่างจากกลุ่ม
เวลาเรียนมีน้อย	มีความร่วมมือจากผู้ปกครองในการสนับสนุนบุตรหลานของตน
เด็กขาดความรู้เกี่ยวกับเมืองไทย	จัดให้มีสื่อและหนังสือที่เกี่ยวกับเมืองไทยไว้มาก ๆ
เด็กขาดความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมบนโบสถ์	จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก

2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 2

ครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครูคาสตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบปัญหาและได้ให้ข้อเสนอแนะหลังการทดลองใช้แผนการสอน ดังนี้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
เนื้อหาดีมาก เด็กจำคำสอนที่ไม่ค่อยได้ เด็กเรียงประโยค 3 ส่วน และฝึกแจกลูกคำไม่ได้ แบบฝึกทักษะไม่ครอบคลุมเนื้อหา	ควรนำคำที่มีความหมายมาสอนเด็ก ควรปรับแบบฝึกทักษะให้ครอบคลุมเนื้อหา
แบบฝึกทักษะที่ให้เด็กกากบาทภาพที่สัมพันธ์กับพยัญชนะข้างหน้า เด็กจะดูลักษณะพยัญชนะของคำได้ภาพแล้วกากบาท	ควรกำหนดให้ครูสอนเด็กให้ออกเสียงคำทุกคำก่อนที่จะกากบาท ปรับปรุงภาพให้ชัดเจน

ครูอาสาสมัคร ทั้งพระสงฆ์และฆราวาส จากโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบปัญหาและได้ข้อเสนอแนะหลังการอ่านแผนการสอนว่า แผนการสอนที่ 1 มีเนื้อหาดีมาก นอกจากนั้นไม่พบปัญหา และไม่ได้ให้ข้อเสนอแนะ

กรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานดังนี้

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
เด็กขาดความเข้าใจและทักษะภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย	ควรสอนความหมายภาษาอังกฤษและครูผู้สอนควรจะมีความรู้ภาษาอังกฤษ พ่อแม่ควรพูดภาษาไทยกับลูก

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
เด็กขาดความต่อเนื่องในการเรียน	ควรตั้งผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมและชักชวนให้นำเด็กมาเรียนภาษาไทย
ขาดครูที่มีความสามารถและประสบการณ์การสอน สถานที่เรียนไม่พอ	ควรสาธิตการสอนให้แก่ครูอาสาสมัคร เทปโทรทัศน์แสดงเทคนิควิธีการสอนเป็นตัวอย่าง

นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย ท้ายแผนการสอนของนักเรียนระดับ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยของนักเรียนระดับ 2 ทุกแผนการสอนมีค่ามากกว่าระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนระดับ 2 พบว่า แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับ 2 ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับทักษะเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียน ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทยระดับ 1 และระดับ 2 โรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา อภิปรายประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. คุณภาพของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับ 1 และระดับ 2 ระดับละ 26 แผน ในด้านองค์ประกอบของสาระสำคัญของภาพรวมของแผนการสอน

1.1 จุดประสงค์

จากการวิจัย พบว่า ครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงทักษะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ถึง มากที่สุด ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก ในแง่ความเข้าใจชัดเจนง่าย เหมาะสมกับระดับชั้น และสภาพสังคมของนักเรียน ทั้งครอบคลุมความรู้ทักษะและเจตคติ เนื่องจากลักษณะของจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่สามารถชี้แนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนที่จะได้ทราบจุดมุ่งหมายของเนื้อหาการสอน ประสิทธิภาพที่ผู้เรียนจะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2527 :28) กล่าวไว้ว่า จุดประสงค์ต้องเขียนไว้อย่างชัดเจน เน้นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถชี้แนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถวัดและสังเกตได้

และจากการวิจัยยังพบว่า กรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เสนอทัศนะเชิงประเมิณต่อสาระสำคัญและภาพรวมของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ด้านจุดประสงค์ทั่วไปของแผนการสอนว่า มีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ถึง มากที่สุด ในแง่ของความชัดเจน เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและสภาพสังคมของนักเรียน ทั้งนี้เพราะจุดประสงค์ทั่วไปของแผนการสอน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั่วไปของหมวดวิชาภาษาไทย, ศิลปวัฒนธรรมไทย และหมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในหลักสูตรประถมศึกษา ประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ พุทธศักราช 2530 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2530:5-14) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไปหมวดวิชาภาษาไทย

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติต้องดำรงรักษาไว้และต้องส่งเสริม
2. เพื่อให้เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย
3. สามารถใช้ทักษะทางภาษาไทย ในการเรียนรู้เรื่องภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย อันจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมไทย
4. สามารถใช้ภาษาไทยในการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความซาบซึ้ง และมีนิสัยรักการอ่านภาษาไทย
5. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในความเป็นไทย
6. เพื่อให้เข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของชาติไทย

จุดประสงค์ทั่วไปศิลปวัฒนธรรมไทย

1. เพื่อสร้างความเข้าใจและปลูกฝังความสำนึกในคุณค่าของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมทั้งมีความภาคภูมิใจในเอกราชและเอกลักษณ์ไทย
2. เพื่ออบรมโดยสอดแทรกหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและบ่มนิสัยให้ผู้เรียนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี
3. เพื่อฝึกหัดกิจกรรมมารยาทและการปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมไทย
4. เพื่อให้เข้าใจชีวิตและความเป็นอยู่ของสังคมไทย

จุดประสงค์ทั่วไปหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการดำเนินชีวิตทั้งส่วนบุคคลและครอบครัวอย่างมีความสุข
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและประเทศชาติ

3. เพื่อให้ผู้เรียนรักและหวงแหนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และภาคภูมิใจในความเป็นไทย

1.2 เนื้อหา

จากการวิจัย พบว่า ครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอน เกี่ยวกับสาระสำคัญ และภาพรวมของแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับ 1 และระดับ 2 ด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก กล่าวคือ เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของนักเรียน มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียน เหมาะสมกับระยะเวลาในการสอน สอดคล้องกับสังคมของนักเรียน มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับจุดประสงค์ส่งเสริมให้เกิดทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน และส่งเสริมเจตคติในเรื่องความเคารพนับถือจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และภาคภูมิใจในความเป็นไทย ความรู้สึกผูกพันกับครอบครัว ชุมชน และชาติไทย เห็นความสำคัญและต้องการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยลำดับเนื้อหาจากโครงร่างเนื้อหาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับ 1 และระดับ 2 ที่สุนน อมรวิวัฒน์ ได้วิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตร 4 ฉบับ คือ 1) หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 2) หลักสูตรประถมศึกษาสำหรับคนไทยในต่างประเทศ 3) หลักสูตรระยะสั้นและกิจการกรรมการเรียนการสอนบูรณาการสำหรับเด็กไทย ในสหรัฐอเมริกา ของสุนน อมรวิวัฒน์และคณะ และ 4) หลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ของวัดสัมมาราม นครชिकाโก ในการจัดเนื้อหาที่ผู้วิจัยยึดหลักการสร้างและการจัดเนื้อหาให้บูรณาการระหว่างวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โดยใช้วิชาภาษาไทยเป็นแกน เรียงลำดับตามความยากง่าย และประสบการณ์ก่อน-หลัง แล้วจัดเนื้อหาวัฒนธรรมไทยให้สอดคล้องกับแนวคิดและหลักการสอนแบบบูรณาการของ บันลือ พฤกษ์วัน (2523:34-35) ว่า ควรใช้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาแกน เพราะภาษาไทยเป็นวิชาที่เป็นตัวนำไปสู่การเรียนวิชาอื่นได้ดี

1.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

จากการวิจัย พบว่า ครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์และกรรมการโรงเรียนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เสนอทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับ 1 และระดับ 2 ด้านกิจการกรรมการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ถึงมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก ในแง่การช่วยให้เด็กนักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เหมาะสมกับระยะเวลาในการสอน มีลักษณะเร้าความสนใจนักเรียนมีส่วนร่วมบรรยากาศในการเรียนดี มีความเหมาะสมกับความจำเป็นและนำไปปฏิบัติได้

ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในแผนการสอนแต่ละแผนนั้นได้จากการศึกษา เอกสาร ตำรา ผลการวิจัย และจากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัยในการสอนนักเรียน ระดับก่อนประถมศึกษาที่อยู่ในประเทศไทย และนักเรียนไทยในต่างประเทศ การกำหนด กิจกรรมต่าง ๆ ผู้วิจัยคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ รวมทั้ง ระดับบุคลิกภาพและสภาพสังคมของนักเรียน โดยยึดหลักการจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่อง ง่ายต่อการ จัดเตรียม จัดหาอุปกรณ์และการจัดกิจกรรมใช้เวลาในการจัดเตรียมน้อยที่สุด เพราะ ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีปัญหาด้านความพร้อมในการเตรียม การสอน ไม่มีเวลาพอในการเตรียมการสอน และขาดความรู้และทักษะในการสอน ฉะนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยเน้นเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน เป็นสำคัญ เสริมและสอดแทรกกิจกรรมที่เด็กมีความสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรม ด้วยกิจกรรมทางศิลปะ ได้แก่ การวาดภาพ ระบายสี ฉีกปะกระดาษ เขียน บนกระดาษทราย อากาศ ฯลฯ เกมการแข่งขัน การละเล่นของเด็กไทย การแสดงท่าทาง ประกอบเพลง การฝึกพูดคำจากภาพ การปฏิบัติตามคำสั่ง เป็นต้น ซึ่งแนวการจัดกิจกรรม เหล่านี้มีความสอดคล้องกับลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยแก่เด็กเริ่ม เรียน ของ ลุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2527:73-77) คือ

1. ในการสอนระยะแรก เน้นการฝึกพูดคำสั้น ๆ พร้อมทั้งท่าทาง ประกอบ เพื่อให้เด็กเรียนเข้าใจง่าย ไม่เบื่อ การสอนภาษาไทยระดับนี้เน้นการฟังเข้าใจ และพูดได้ในฐานะที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของนักเรียน

2. พัฒนาการทางการใช้ภาษาไทยในด้านการเขียน ระยะแรก สอนตัวอักษรกลุ่มที่เหมือนกันในบางส่วน เช่น ก ฅ ฎ ประกอบการอ่านแผนภูมิ ก ไข่ เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับเสียงภาษาไทย และให้นักเรียนได้มีโอกาสเปล่งเสียงภาษาไทย พร้อมทั้งดูรูปภาพประกอบ นักเรียนจะได้ทราบคำศัพท์พร้อมกันไปด้วย

3. การฝึกพูดกับรูปภาพให้ได้ผลดีที่สุด

4. นักเรียนชอบกิจกรรมระบายสี ตัดปะ แต่ทำ 2-3 ครั้งก็เบื่อ ต้องเตรียมกิจกรรมล้นมาก ๆ

ตัวอักษรที่ใช้สอนเขียน ผู้วิจัยเลือกใช้ตัวอักษรแบบเหลี่ยมของภาค วิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะเป็นตัวอักษรที่ได้วิจัย แล้วว่า เป็นตัวอักษรที่เด็กสามารถเขียนได้เร็วและเหมือนแบบมากที่สุด และใช้วิธีการจัด เรียงตัวอักษรจากง่ายไปหายาก ตามผลการวิจัยของสมควร หักณะ และวรรณี โสภประยูร

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ มยุรี ชูคำ (2520:56-61) ที่กล่าวว่า การสอนเขียนขั้นต้นนั้น ครูจะต้องปูพื้นฐานการสอนความพร้อมในการเขียนให้เด็กก่อน ซึ่ง ได้แก่การปั้นดินน้ำมัน คลึงแป้ง คลึงดินเหนียว เล่นในหลุมทราย วาดภาพ ระบายสี ขีดเส้น ลากเส้นตามใจชอบ ฉีกกระดาษ ปะกระดาษ แล้วจึงฝึกให้เด็กลากเส้นพื้นฐานที่ จะนำไปสู่การเขียนตัวอักษร โดยผู้วิจัยใช้ผลการวิจัยของ พูนสุข บุญสวัสดิ์

1.4 สื่อการสอน

จากการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ด้านสื่อการสอนว่ามีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก ในแง่ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน การสอนเหมาะสมกับวัยและเข้าความสนใจของนักเรียน มีความสะดวกในการจัดทำและ ใ้ช้ง่าย ช่วยให้เด็กเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้เด็กเรียนมีส่วนร่วมและสนุกสนาน และ มีความเข้าใจในการใช้สื่อการสอนที่ปรากฏในแผนการสอน ทั้งนี้เพราะ สื่อการสอนที่ กำหนดไว้ในแผนการสอนนั้น ผู้วิจัยคำนึงถึงความสอดคล้อง และสัมพันธ์กับเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนการสอน เน้นด้านความสะดวกในการเตรียม จัดทำ และใ้ช้ง่าย ฉะนั้น สื่อการสอนที่เสนอแนะและกำหนดให้จึงมีประโยชน์สำหรับครูผู้สอนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2527:70) ในเรื่องคุณภาพของสื่อที่จะช่วยให้ เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มี 5 ประการ คือ

1. ตรงตามวัตถุประสงค์ที่จะสอน
2. บรรจุเนื้อหาที่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน
3. บรรจุเนื้อหาเหมาะสมกับบุคลิกภาพของเด็กปฐมวัย
4. เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้มีส่วนร่วม
5. สร้างประสบการณ์ที่เป็นความพึงพอใจ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เบญจลักษณ์ สุขภักกิจ (2528:15-20) ในเรื่องของสื่อการสอนว่า จะต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่จะ สอนเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของ ผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ตลอดจนอำนวยความสะดวกและต้องหาง่ายและมี ประสิทธิภาพ

1.5 แบบฝึกทักษะ

จากการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ด้านแบบฝึกทักษะว่ามีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก ในแง่ที่มีความสอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนการสอน มีความชัดเจนถูกต้องกับเนื้อหาความรู้และภาษาที่ใช้ สร้าง ความเข้าใจในบทเรียน เหมาะสมกับระดับชั้น และเข้าความสนใจของนักเรียนได้ดี แบบ

ฝึกทักษะที่ปรากฏในแผนการสอน มีรูปแบบตามความเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีภาพประกอบเพื่อให้เด็กฝึกอ่านคำจาก ภาพ กากบาททับภาพตามคำสั่ง โยงเส้นภาพกับคำที่สัมพันธ์กัน เขียนตามแบบ โดยผู้วิจัย เน้นแบบฝึกทักษะที่จะเตรียมความพร้อมทางทักษะภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศ้วน ขาวหนู (2526:27-31) ในเรื่อง องค์ประกอบความพร้อมพื้นฐานในการอ่านและ เขียน 6 ประการ คือ

1. ความเข้าใจในการฟังภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. ความสามารถในการแยกเสียงที่คล้ายคลึงกันในเวลาฟัง
3. ความสามารถในการแยกแยะสิ่งที่เห็นด้วยตา
4. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือและตาให้สัมพันธ์กัน
5. ความสามารถในการทำตามสิ่งที่ครูพูดหรือสั่งให้ทำ
6. การรู้ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ

เนื่องจากปัญหาและข้อเสนอแนะของครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการ ศึกษาออกโรงเรียน เกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของภาพในแบบฝึกทักษะนั้น ผู้วิจัยได้วาดภาพ ใหม่ทุกแผนการสอน ปรับปรุงและเพิ่มเติมแบบฝึกทักษะบางแผนการสอนเพื่อให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ผู้วิจัยยังคงจำนวนของแบบฝึก ทักษะให้มากไว้เพื่อให้ครูผู้สอนเลือกใช้ให้เหมาะกับวัยหรืออายุของนักเรียน เนื่องจากใน ชั้นเรียนแต่ละระดับมีนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมาก

1.6 การวัดผลและประเมินผล

จากการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรม ไทย ระดับ 1 และระดับ 2 ด้านการวัดผลและประเมินผลว่ามีความเหมาะสมโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก ในแง่ความชัดเจนและ เข้าใจง่าย สอดคล้องกับจุดประสงค์ ครอบคลุมเนื้อหา มีการวัดผลหลายรูปแบบ วัดการ เรียนรู้ของนักเรียนได้จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวัดผล และประเมินไว้ 2 วิธี คือ การสังเกต การตรวจผลงาน ซึ่งได้ระบุรายละเอียดการ สังเกตและตรวจผลงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และ กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเน้นด้านความเตรียมความพร้อมทางทักษะภาษาไทยเป็น สำคัญ การวัดผลและประเมินผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ นงลักษณ์ สินธิผล (2524:52-53) ในเรื่องแนวการประเมินผลการเรียนรู้เด็กปฐมวัยที่ว่า การประเมินผล จะใช้แบบใดขึ้นอยู่กับลักษณะวิชา วัยของเด็ก ตลอดจนจุดมุ่งหมายแต่ละครั้ง ซึ่งควรใช้วิธี สังเกต สทนทนา และตรวจผลงานให้มาก

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยของนักเรียนระดับ 2 โรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับ 2 โรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยหลังการทดลองใช้แผนการสอน และผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองใช้แผนการสอนทั้ง 26 แผน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองใช้แผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 2 มีประสิทธิภาพทุกแผนการสอน ซึ่งน่าจะเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. คุณภาพของแผนการสอน ดังผลการวิจัยที่พบว่าแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยมีคุณภาพโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เหมาะสมมาก จึงนับว่าแผนการสอนนี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยแนะแนวการสอนและความสะดวกในการเตรียมการสอนให้แก่ครู ทำให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ วิไลวรรณ ตรีศรี ชะนะมา (2528:25-27) ที่กล่าวว่าแผนการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการสอน

2. ผู้สอน ซึ่งได้แก่ ครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ทดลองใช้แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สอนมีความรู้ความสามารถในการสอน สนใจและเข้าใจกิจกรรมการเรียนการสอน ที่สำคัญคือเป็นผู้ที่สมัครใจที่จะสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงอย่างน่าพอใจ คุณลักษณะของครูอาสาสมัครนี้สอดคล้องกับลักษณะและพฤติกรรมของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ (สัตดา ทีละมณี 2524 : 145-158) คือ รักเด็ก ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก เมตตากรุณา อารมณ์ดี อดทน ขยันตรงต่อเวลาและหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ชอบศิลปะ รับผิดชอบและตอบคำถามเด็ก ให้ความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็ก

3. นักเรียนโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการเรียนรู้ รู้จักปรับตัว มีความพร้อม มีความคุ้นเคยต่อระบบโรงเรียน เพื่อน ครู และสถานที่ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการแสดงออกตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีการฝึกทักษะทางภาษาที่เพียงพอสนองความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทุกแผนการสอน

4. ระยะเวลาในการเรียน การทดลองใช้แผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับ 1 และระดับ 2 โดยอาศัยผลการวิจัยเป็นแนวทางให้เป็นแนวเดียวกันทุกแผนการสอน และแก้ไขข้อบกพร่องในบางจุดของแผนการสอน ตามข้อเสนอแนะของครูอาสาสมัคร จากหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา
ทำให้แผนการสอนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. ครูอาสาสมัคร จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษช่วยในการสื่อความหมายบ้าง
ซึ่งจะทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น
2. นักเรียนระดับ 1 และระดับ 2 แต่ละระดับส่วนใหญ่จะมีอายุแตกต่างกัน
ฉะนั้นช่วงความสนใจ ความพร้อมและความสามารถจึงแตกต่างกันด้วย
3. ครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา
มีความต้องการเข้ารับการอบรมการใช้หลักสูตรและแผนการสอน รวมทั้งเทคนิควิธีการ
สอนและการสร้างสื่อการสอนเป็นอย่างมาก แต่มีความไม่สะดวกในเรื่องเวลาเข้าอบรม
เพราะมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากมาย จึงได้เสนอความต้องการเทปโทรทัศน์เพื่อ
การอบรม เพราะสะดวกและช่วยแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรและแผนการสอน
ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา
ทั้ง 6 ระดับในปีต่อ ๆ ไป
2. ควรมีการผลิตเทปโทรทัศน์ เพื่อการอบรมการใช้หลักสูตรและแผนการสอน
รวมทั้งเทคนิคการสอน และการสร้างสื่อการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 1
และระดับ 2 ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา